

Tremtinys

Nr. 13
(1131)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2015 m. balandžio 3 d. *

LPKTS XXII suvažiavime

Suvažiavimą pasveikino Kauno vaikų ir moksleivių liaudies muzikos ir tautinių šokių ansamblis „Malūnėlis“

Kovo 28-ąją Kauno įgulos karininkų ramovės salėje įvyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos XXII atskaitinis suvažiavimas. Delegatus pasveikino LPKTS pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas. Įneštos LPKTS filialų vėliavos, sugiedotas Lietuvos valstybės himnas.

Susirinkusieji stovėdami išklausė kunigo Alfonso Bulotos maldos žodį, tylos minute pagerbė išėjusiuosius Amžinybėn ir išlydėjo filialų atstovus nuneštį gėlių prie „Laisvės“ paminklo ir Nežinomo kareivio kapo Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje, „Tautos kančios“ me-

morialo Kauno Petrašiūnų kapinėse ir Žuvusių už Lietuvos Laisvę Motinos paminklo Kauno senosiose kapinėse.

Suvažiavimą pasveikino jaunoji karta – Kauno vaikų ir moksleivių laisvalaikio rūmų liaudies muzikos ir tautinių šokių ansamblis „Malūnėlis“, netik pradžiugindamas nuotakinkingais lietuvių liaudies šokiais ir smagia muzika, bet ir susirinkusiems garbaus amžiaus buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniams ir Laisvės kovų dalyviams nuoširdžiai padėkodamas už iškovotą Laisvę.

LPKTS pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas perskaitė

LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinimą (spaudiname atskirai).

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo Akto signataras Povilas Varanauskas perskaitė pranešimą „Nepriklausomybės mozaika“, skirtą Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-osioms metinėms (spaudinsime kitame numeryje).

Po šventinės, iškilmingosios suvažiavimo dalies pirminkauti suvažiavimui išrinkti Birutė Kažemėkaitė ir Vilhelm Haase, sekretoriauti – Elvyra Valiukaitė ir Junelė Purienė. Informuota, kad iš 268 delegatų suvažiavime dalyvauja 218. Išrinkta balsų skaičiavimo komisija. Patvirtinta darbotvarė, suvažiavimo reglamentas.

Susirinkusijų pasveikinti atvyko gausus politikų būrys. Europos Parlamento narys Gabrielius Landsbergis kvietė nesuabejoti savo idėja ir nesustoti, savo stiprybę perduoti kitiems. Jis padėkojo už pasitikėjimą iškeliant jo kandidatūrą į TS-LKD pirmininko pareigas. Nepriklausomybės 25-mečio ir ateinančių sv. Velykų proga sveikino TS-LKD PKTF pirmininkė, Seimo narė

Vincė Vaidevutė Margevičienė, prof. Vida Marija Čigrievienė, dr. Arvydas Anušauskas, buvusi EP narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulénienė. Kauno mero Andriaus Kupčinsko sveikinimą perskaitė jo patarėjas Zenonas Abramavičius, LR Seimo pirmininkės pavaduotojos Irenos Degutienės – Seimo narys prof. Vytautas Juozapaitis.

(keliamas į 2 psl.)

Džiugiu šv. Velyku!

Sveikiname buvusius politinius kalinius, tremtinius, Laisvės kovų dalyvius ir jų šeimų narius šv. Velykų – Kristaus Prisikėlimo, Žemės ir Žmogaus atgimimo proga.

Būkite sveiki, kupini naujų sumanymų ir nusiteikimo kurti gražesnę Tėvynę. Telydi jus Tikėjimas, Viltis ir Meilė.

LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas,
LPKTS valdyba ir taryba,
„Tremtinio“ redakcija

Šv. Velykų proga nuoširdžiai sveikinu jūsų šeimas, jūsų artimuosius ir kiekvieną iš jūsų. Linkiu, kad Kristaus Prisikėlimo šventė suartintų širdis, dovanotų išsiilgtąjį džiaugsmą, nušviesę kasdienybę, paskatintų viltis ir pasitikėjimą ateitim. Būkit sveiki, mylimi ir laimingi!

LR Seimo narė, TS-LKD PKT frakcijos pirmininkė
Vincė Vaidevutė Margevičienė

Esate stiprybės pavyzdys

Gerbiami Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos XXII suvažiavimo dalyviai,

stiprybės pavyzdys, įkvėpiantis branginti ir saugoti savo Tėvynę, gerbtis jos istoriją, kultūrą ir kalbą.

Jūsų patirtis yra labai reikalinga ir vertinama. Jūsų drąsa ir tikėjimas suteikia jėgų nenuleisti rankų net ir sudėtingiausiose situacijose. Linkiu, kad ir toliau išliktumėte aktyvūs savo valstybės patriotai. Puose-lėjantys didingą Lietuvos istoriją ir padedantys įveikti dabarties iššūkius.

Ačiū, kad buvote ir esate Lietuvos kūrėjai ir saugotojai.

Branginkime Laisvę, mylėkime savo Tėvynę. Stiprybės ir sveikatos jums visiems!
Dalia GRYBAUSKAITĖ,
Lietuvos Respublikos Prezidentė

Dėl Nepriklausomybės kovų ir pasipriešinimo istorijos dėstymo

LPKTS XXII suvažiavimo rezoliucija

Suvažiavimo delegatai pakartotinai kreipiasi į Lietuvos Respublikos Seimą ir Vyriausybę bei Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministeriją dėl jaunimo patriotinio ir pilietinio ugdymo bendrojo lainingimo mokyklose. Šiuo metu beveik visose mokyklose patriotinis ir pilietinis ugdymas yra nepakankamas, nes pasipriešinimo istorijos programa nėra privaloma.

Savo tautos praeities ir valstybės istorijos žinojimas ir vertinimas įgalina jaunus žmones geriau suprasti šiandienos politinio, ekonominio, socialinio, kultūrinio gyvenimo reikšmę. Istorijos žinojimas padeda suvokti ryšį su praeitim. Dešimtmiečius vykės lietuvių tautos pasipriešinimas dėl Laisvės ir Nepriklausomybės šiandien užmirštamas, nors yra kaip niekad aktualus, vykstant karčiai, ir turi būti prasmingai išsaugotas jaunimo atminyje. Jaunoji karta turi būti auk-

lėjama pilietiškumo, patriotiškumo ir pagarbos kovotojams už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybės dvasią.

Nepriklausomybės kovų ir pasipriešinimo istorijos kursas Lietuvos ugdymo įstaigose integruoja masas į pilietiškumo, istorijos, lietuvių kalbos, muzikos, dailės ir kitų dalykų pamokas, tačiau kaip atskiras dalykas jis beveik nedėstomas, nors švietimo ir mokslo ministras rasyra patvirtinės išplėsto Lietuvos istorijos dėstymo mokyklose programą, kuri leidžia mokytojams patiem spręsti, ar pasirinkti 18 valandų Pasipriešinimo istorijos programą. Manome, kad būtų tikslinga, jog programa būtų privaloma visoms mokykloms, nes dabar ją pasirenka tik nedaugelis mokyklų ir tik nedaugelio mokytojų pasiaukojamo entuziazmo dėka. Tokį pasirinkimą sėlygoja ir pačių mokytojų nepakankama kvalifikacija šioje srityje, nes niekas nereikalauja

tokio darbo rezultatų analizės, skaidos ir atsakomybės. Retai edukacijos tikslais lankomi Tremties ir rezistencijos muziejai. Mokylos neįsiga ypač kamai Pasipriešinimo istorijos literatūros, nors knygų šia tematika yra išleista daug.

Suvažiavimas prašo Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės, Švietimo ir mokslo ministerijos:

- skirti visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms mokykloms tikslinį finansavimą Pasipriešinimo istorijos programos dėstymui, gautų rezultatų sklaidai ir vertinimui;

- įteisinti Pasipriešinimo istorijos programą, kaip privalomą, visoms Lietuvoje veikiančioms mokykloms;

- sudaryti palankias salygas istorijos mokytojams kelti kvalifikaciją ir tobulinti dėstymo įgūdžius Nepriklausomybės kovų ir pasipriešinimo istorijos klausimais.

LPKTS XXII suvažiavime

(atkelta iš 1 psl.)

Suvažiavimo dalyvius pasveikino ir naujas Anykščių meras, LPKTS narys, tremtyje gimęs Kęstutis Tubis. Jis palinkėjo teisingų sprendimų ir pažadėjo remti LPKTS veiklą ir idėjas.

LPKTB pirmininkas Vidmantas Samys pasidžiaugė abieju buvusiems politinius kalinius ir tremtinius vienijančių organizacijų bendradarbiavimu ir pasveikino Kauną, atsiakračiusi Aleksoto tiltą „puošius“ sovietinės simbolikos.

Po sveicių kalbų metinę LPKTS veiklos ataskaitą pateikė LPKTS pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas (spausdiname atskirai), valdybos darbo ir finansų ataskaitą – valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė.

Revizijos komisijos ataskaitą perskaitė šios komisijos pirmininkas Vaclovas Sprausnis. Procedūrų ir etikos komisijos pirmininkė Vanda Vertelienė pasidžiaugė, kad pareiškimų dėl etikos pažeidimų neturėta.

Dėlatskaitų pasisakė Jonas Počepavičius iš Lentvario ir Danutė Skaudickienė iš Prienų filialų. Atasakaitos patvirtintos.

Dėl LPKTS įstatų pakeitimus kalbėjo LPKTS atsakingoji sekretorė, valdybos pirmininkės pavaduotoja Ona Aldona Tamošaitienė. Suvažiavimas nutarė:

- iš LPKTS įstatų 7 straips-

nio 7.1 pastraipos išbraukti sa- kinį „Vienas asmuo gali būti renkamas ne daugiau kaip 2 kadencijoms iš eilės“;

- iš trečio saknio „LPKTS pirmininkas renkamas slaptu balsavimu iš nemažiau kaip 1/2 dalyvavusių balsavime“ išbraukti žodelį „iš“ ir įrašyti žodį „balsais“;

- LPKTS įstatų 8 straipsnio 8.2.1 pastraipą papildyti žodžiais: „valdybų pirmininkai, skyrių pirmininkai“;

- papildyti LPKTS įstatų 8 straipsnį 8.2.6 pastraipa, įrašant „LPKTS pirmininkas, LPKTS Garbės pirmininkai“;

- LPKTS įstatų 12 straipsnį papildyti 12.3 pastraipa: „LPKTS filialų valdymo organus (pirmininką, valdybą) 2-jų metų kadencijai renka filialų visuotinis susirinkimas (konferencija)“.

LPKTS tarybos pirmininkas Petras Musteikis pateikė siūlymus dėl nario mokesčio. Minimalus metinis LPKTS nario mokesčis – 5 eurai. 10 procentų surinkto nario mokesčio filialai perveda į LPKTS sąskaitą. Stojamojo įnašo dydis fiziniams asmenims sudaro 20–50 procentų metinio nario mokesčio (1–2,5 euro), juridiniams asmenims – 20–50 eurų. Nario mokesčis turi būti mokamas kiekvienais metais. LPKTS garbės nariai ir pirmininkai atleidžiami nuo nario mokesčio mokėjimo. Nesumokejusieji nario mokesčio ne-

tenka teisės dalyvauti LPKTS atstovų suvažiavime. Pasiūlymams dėl nario mokesčio prietasta, jie įsigalioja nuo nutarimo priėmimo dienos.

Suvažiavimo pabaigoje LPKTS pirmininko pavaduotojas Gediminas Uogintas pasidžiaugė, kad „naujoji valdžia nesugadino mūsų įdirbio, tinka atstovauja organizaciją ir susitarko su pareigomis“ ir palinkėjo atsjauninti TS-LKD. LPKTS Kauno filialo pirmininkas Juozas Savickas kvietė vienyti, padėti vieni kitiem. LPKTS Garbės pirmininkas Antanas Lukša pasveikino atkurto Nepriklausomybės 25-ųjų metinių ir artėjančių Velykų progą ir kvietė užsiprenumeruoti „Tremtinį“. LLKS štabo viršininkas dim. mjr. Vytautas Balsys ragino išsaugoti taip ilgai puoselėtas vertėbes.

LPKTS XXII suvažiavimas priėmė rezoliuciją „Dėl nepriklausomybės kovų ir pasipriešinimo istorijos dėstymo“ (spausdiname atskirai). Suvažiavimo svečias Seimo narys Mantas Adomėnas pasveikino priėmus aktualią rezoliuciją.

Suvažiavimą užbaigė LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas ir pakvietė rugpjūčio 1 dieną aktyviai dalyvaujti jubiliejiniame 25-ajame sąskrydyje „Su Lietuva širdy“ Ariogaloje.

Jolita NAVICKIENĖ
Jono Ivaškevičiaus nuotr.

Būkime vieningi ir dirbkime dėl Lietuvos

LPKTS pirmininko dr. Gvido RUTKAUSKO kalba

LPKTS XXII suvažiavime

Gerbiami buvę tremtiniai, politiniai kaliniai ir Laisvės kovų dalyviai, nuoširdžiai džiaugdamasis sveikinu jus Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniių sajungos XXII suvažiavimo proga.

Labai greitai prabėgo metai nuo to laiko, kai LPKTS XXI suvažiavime buvau išrinktas šios organizacijos pirmininku. Tada pasižadėjau tęsti ankesnės vadovybės pradėtus darbus bei iniciuoti naujus, kurie būtini ne tik LPKTS tautinės, patriotinės, šventėjiskos, socialinės bei kultūrinės veiklos vykdymui, bet ir Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės itvirtinimui.

LPKTS valdybai ir tarybai pritarus, dirbome keturiomis numatytomis kryptimis: dalyvavome šalies politiniame ir kultūriniam gyvenime, rūpinomės jaunimo patriotiniu ir pilietiniu ugdymu, LPKTS ekonominės padėties stabilizavimui ir LPKTS narių skaičiaus didinimu.

Labai svarbu, kad mes aktyviai dalyvaujame politikoje. 2015 metų savivaldybių merų rinkimuose į antrą turą pateko trys TS-LKD Politinių kalinių ir tremtiniių frakcijos nariai, deja, apgailestaujame, kad ši kartą iki visiško laimėjimo siek tiek pritrūko sėkmės ir rinkėjų balsų. Rinkimuose į LR Seimą rinkėjų nuomonė nebuvo palanki ir mūsų rėmėjai Radvilei Morkūnaitei-Mikulėnienei. Tačiau džiaugiuosi kartu su tais mūsų nariais, kurie išrinkti į savivaldybių tarybas: Kauno, Ignalinos, Klaipėdos, Kupiškio, Pasvalio, Radviliškio, Rokiškio, Šakių, Šilalės, Širvintų, Tauragės rajonuose ir Panevėžyje bei Kalvarijoje – iš viso išrinkta net penkiolika.

Tai rodo, kad rinkėjai pasitiki dorais ir sąžiningais mūsų sajungos nariais, taip pat ir mūsų politinę brandą, nes esame matomi, ne tik eiliniai balsuotojai. Prasidėjus TS-LKD parti-

jos, su kuria mus sieja bendros pažiūros ir bendri darbai, pirmininko rinkimų kampanijai, mums, buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams, Laisvės kovų dalyviams, svarbu vieningai remti tą kandidatą, kuris vėl atvestų partiją į lyderiųjančios politinės jėgos poziciją ir sugebėtų visus sutelkti, kad 2016 metų Seimo rinkimuose TS-LKD, kartu su Politinių kalinių ir tremtiniių frakcija, lydėtų pergalę.

Kalbant apie LPKTS kultūrinį gyvenimą, galima tik didžiuotis nenuilstamu ir pasiaukojamu visų filialų darbu. Visi be išimties filialai mini valstybines šventes, buvusių tremtiniių ir politinių kalinių chorai dalyvauja chorų festivaliuose, filialai prižiūri, stato bei atstatato paminklus, partizanų žemės, turintieji muziejus dalyvauja muziejų veikloje, rengia ekskursijas po atmintinas kovų už laisvę vietas, dalyvauja įvairiuose LPKTS veiklos planuose numatytuose renginiuose bei projektuose. Mūsų sąjungos nariai rašo ir leidžia knygas ir gal kiek rečiau stato dokumentinius filmus. Visiems suprantama, kad tokiemis darbams būtina sukaupti nemažą kiekį lėšų, tai padaryti ne visiems pavyksta, nes fiziniai ir juridiniai asmenys kasmet vis mažiau remia LPKTS.

Mūsų sąjungoje yra palyginus didelių filialų. Pavyzdžiu, Radviliškio filialas vienija daugiau nei 500 narių, Klaipėdos – 1750 narių, Panevėžio – 1250 narių, Kauno – 2800 narių. Tačiau kai kur šis skaičius neriršia ir 35 narių. Tokie nedideliai filialai veikia Druskininkuose, Grigiškėse, Trakuose, Mažeikiuose, Šalčininkuose. Vertinant daugelio filialų partiteitas 2014 metų veiklos ataskaitas galima teigti, kad narių skaičius neapsprendžia nuveiktu darbų nei kiekybės, nei kokybės.

(keliamas i 4 psl.)

Ivykiai, komentarai

Rusijos šnipinėjimo raizgalynėje

VSD Seime pristatė 2014 metų grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimą

Kovo 30 dieną Seime vykusioje spaudos konferencijoje Valstybės saugumo departamentas ir Antrasis operatyvių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos pristatė 2014 metų grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimus.

Spaudos konferencijoje dalyvavo Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas, krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, AOTD direktorius pulkininkas Alvydas Šiuparis ir Valstybės saugumo departamento direktorius Gediminas Grina.

Paskelbta Lietuvos gynybos žvalgybos ataskaita ir grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimas

Kovo 30 dieną Antrasis operatyvių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (AOTD prie KAM) paskelbė visuomenei veiklos atskaitą ir grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimą.

2014 metai departamento žvalgybos ir kontržvalgybos veiklai buvo išskirtiniai – Rusijos ir Ukrainos konfliktas ir, lyginant su 2013 metais, išaugegės Rusijos karinis aktyvumas Baltijos regione buvo vieni iš labiausiai mūsų regioną destabilizuojančių veiksnių. Tačiau AOTD vertinimu, Rusija kol kas išlieka nepajėgi pradėti platus masto konvencinį karinį konfliktą prieš NATO. Nepaisant to, Rusija vysto karinius

pajėgumus ir siekia sukurti pagėjas, gebančias kovoti su bet kokiui priešu.

Taip pat didėjo informacinių ir kibernetinių atakų ir incidentų mastas. Ne mažiau svarbu buvo identifikuoti ir užkardytu užsienio valstybių žvalgybos, saugumo tarnybų, su jomis susijusių organizacijų ir asmenų veiklą, kuria galėjo būti pažeistas valstybės suverenitetas, nacionaliniai interesai ir šalies gynybinė galia.

Visuomenei pateiktame grėsmių nacionaliniam saugumu vertinime, tradiciškai skelbiama atnaujinta šnipinėjimo programos techninė analizė, pagal kurią įmonių ar įstaigų informacinių technologijų specialistai bei privatūs asmenys gali patikrinti savo įstaigos kompiuterių tinklus ir asmeninius kompiuterius.

Veiklos atskaitą ir grėsmių nacionaliniams saugumu vertinimą galima rasti Krašto apsaugos ministerijos tinklalapyje www.kam.lt, AOTD skiltyje.

Vieša informacija apie žvalgybos institucijų veiklą bei grėsmes nacionaliniams saugumiui teikiama kasmet vadovaujantis Žvalgybos įstatymo nuostatomis. Pagal Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymą AOTD yra įpareigotas skelbti veiklos atskaitą ir grėsmių vertinimą visuomenei.

Vieni dirba šamonitoriai, kiti – iš nesupratimo

„Rusija šnipinėjimo programas sugebėjo įdiegti kone visose Lietuvos valstybinėse institucijose, o Lietuva neturi būdų apsaugoti, kad įsaukti-

nių kariuomenę nestotų Rusijos kariai. Tai tik kelios grėsmės Lietuvos nacionaliniams saugumui, kurias išskyre veiklos atskaitas pristatė žvalgybininkai ir kontražvalgybininkai.“ – remdamasis AOTD prie KAM pateikta informacija apie nacionalinio saugumo grėsmes, skelbia „lrytas.lt“. Tai reiškia, kad né viena valstybinė institucija, pradendant gimnaziją ir baigiant savivaldybės administraciją, negali būti tikra, kad Rusijos kibernetinio šnipinėjimo specialistai neturi priėjimo prie jos dokumentų.

Galime neabejoti, kad tiek VSD, tiek AOTD prie KAM atskaitos bus įvairiai vertinamos, interpretuojamos ir... neigiamos. Žinoma, įtakos turės ir tai, kad visuomenei ir valdžios institucijoms pateikama informacija skiriiasi detalėmis – visuomenei pateikta apibendrinanti, dažnai be konkretių pavardžių ar faktų informacija. Tai suprantama – žvalgybinė informacija negali būti atskleista iki galo bet kuriu, todėl vienokia forma pateikiama plačiajai visuomenei, kitokia, tarkime, Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui. Sąmoningi piliečiai puikiai supranta tokios diferenčiacijos reikšmę ir būtinybę, tačiau bus ir tokiai, kurie šaipysis ar pradės reikštį „nepasitenkinimą“, neva, valdžiai eilinių žmonių nelaiko žmonėmis, jei jiems nepatiki valstybės paslapčių. Apie tokius „nepatenkintus“ ir besišaipančius galima pasakyti tik tiek – arba tai Kremliaus agentai, arba mulkiai, kurie netiki akivaizdžiai Rusijos užmačioms realizuoti.

tiesa tol, kol negauna įsitikinti savo kailiu, bet tada jau būna per vėlu (politologai tokiems asmenims apibrėžti naudoja „naudingų idiotų“ terminą). Gaila, bet netrūksta ir tokų piliečių, kurie net nenutuokia, kad jų veikla naudinga tik Rusijai – tai „kovotojai už ekologiją“ (iš tikrujų, už Rusijos energetinius projektus ir planus paversti Baltijos šalis visiškai priklausomomis nuo Rusijos energetinių tiekimų), „neopagony“, neva puoselėjantys protėvių tradicijas ir tikėjimą (iš tikrujų, kalantys nesantai kos pleištą tarp jaunuomenės ir Katalikų Bažnyčios, kuri yra mūsų tapatybės su Vakarų kultūra pagrindas nuo pat Lietuvos valstybės susikūrimo – Mindaugo Lietuvos, „patriotai“, né už ką nesutiksiantys, kad kitos ES šalies pilietis galėtų Lietuvoje išsigyti žemės ūkio paskirties žemės (iš tikrujų, kad Lietuvos valstybės įstatymai susikirstę su ES įstatymais, kad būtų dar labiau nuskurdinti žmonės nuvertėjus žemei Lietuvoje). Sąrašą būtų galima testi, bet gal geriau priminti mūsų valstybės specialiųjų tarnybų atskaitų žodžius, kur sajoma, kad didesnę grėsmę mūsų valstybei šiuo metu kelia ne Rusijos karinis pasirengimas ir galios demonstravimas, bet įvairių visuomeninių organizacijų, į kurių veiklą stengiamasi iutraukti jaunuomenę, panaudojimas Rusijos užmačiomis realizuoti.

Lietuva ginasi, bet tai nelengva

Valstybės vadovė Dalia Grybauskaitė yra sakiusi, jog

neužtenka, kad specialiosios tarnybos tik paskelbtų apie grėsmes – reikia, kad joms būtų užkirstas kelias. Nėra lengva demokratijos sąlygomis kovoti su tomis grėsmėmis, nes bet koks veiksmas prieš anti-valstybine veikla užsiimančius asmenis tuo pateikiamas kaip demokratijos vertybų pažedimas – vos tik VSD prispaudė uodegas Kremliaus propagandos platintojams, tuoj pasigirdo balsų, reikalaujančių nepažedinėti žodžio laisvės. Neseniai buvo sulaikyti keli asmenys, kuriems inkriminuojama veikla prieš valstybę. Iš pažiūros sie veikėjai atrodo, švelniai tariant, kvaileliai, užsiimantys nerimtais dalykais (tai kažkokia „sekspertė“, „žemaičių separatistas“ ir kiti), tačiau, kaip pastebėjo Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas, „už tų kvailelių slepiasi branduolys“, kuriu reikalinga tokia priedanga. Šiame kontekste niekaip neišeina iš minties 2015 metų kovo 23 dieną Kęstučio Girniaus straipsnis „Delfi.lt“, kuriame jis irodinėja, kad „kai skubama, klystama“, tai yra, buvo blogai pasielgta, kad sualaikyti antivalstybine veikla užsiimantys asmenys, nes tai, žinote, yra žodžio laisvės pažedimas ir „būtų koktu, jei demokratinė Lietuva ryžtusi labiau varžyti žodžio ir susirinkimo laisvę“.

Skaitai tokį K. Girniaus straipsnį ir galvoji – turime savo „snoudeną“?

Parengė Gintaras MARKEVIČIUS

Ar išsisuks Viktoriukas?

Uspaskichą, V. Gapši ir kitus asmenis pripažino kaltais ir nuteisė, tačiau pati Darbo partija nuo teisėsaugos išsisuko, nes buvo reorganizuota į Darbo partiją (leiboristus) ir tapo nauju juridiniu asmeniu... Tokius fokusus išsisukant nuo atskomybės galime vadinti negražiaus politikierų viražais, tačiau neimanoma apsakyti, kokia dydžio žalą tokie sukti manevrai padarė žmonių požiūriui į politines partijas apskritai (tai tikrai galėtų būti viena iš nepasitenkinimo politinių partijų sistema priežasčių). Bet buvo ir tokiai, kurie turėjo naudos iš „juodosios“ Darbo partijos buhalterijos – prieš trejus metus internetinis portalas „15 min.lt“ rašė, kad „gauti dokumentai iš Darbo partijos baudžiamosios bylos rodo, kad laikraštis „Respublika“ ir televizija TV3 galimai gavo pajamų

iš Darbo partijos juodosios buhalterijos. Byloje fiksuota Darbo partijos juodosios buhalterijos Kasos išlaidų orderyje nurodoma, kad 2006 m. vasario 13 d. per asmenį vardu Justas buvo „juodais“ pinigais atsiskaityta už „Respublikos“ prenumeratą keliems tūkstančiams partiečių. Ji partijai atsiėjo daugiau nei trečdalį milijono litų. (...) Taip pat Darbo partijos baudžiamojos byloje fiksuotas galimas atsiskaitymas su televizija TV3. Darbo partijos juodojoje buhalterijoje yra įrašas apie tai, kad 2006 metų vasario 7 dieną TV3 televizijai sumokėta 90 tūkstančių litų.“

Ar reikia stebėtis, kodėl „Respublika“ pylė purvą ant Lietuvos valstybės valdžios institucijų, ant politinio šalies gyvenimo krypties? Ir kodėl minėtoji televizija glumino žiūrovus įtartinai prorusiškomis nuostatomis?

Deja, džiaugsmas, kad pagaliau V. Uspaskichui teks išbandyti ketus kalėjimo gultus, gerokai priblėso po žiniuos, kad Teisingumo ministerija pateikė Baudžiamojo kodekso pataisas, kuriose numatoma netaikyti įkalinimo asmenims, už tam tikrus nusikaltimus nubaustiems iki 4 metų nelaisvės. Trumpai tariant, jie atsipirkę lygtiniu teistumu. Tokios pataisos teisinamos tuo, kad Lietuva pirmauja pagal įkalinimo nuosprendžių skaičių, tenkančių vienam gyventojui.

Taigi V. Uspaskichas turi dar vieną eilinę galimybę „nu-simulinti“ nuo atskomybės – kitais metais vyks Seimo rinkimai, o su jais – dar viena neliečiamybės suteikiama apsauga.

Todėl ne atsitiktinai vyrai prie alaus bokalo ir vėl lažinasi – išsisuks V. Uspaskichas ar sės? **Gintaras MARKEVIČIUS**

Jau atrodė, kad cirkas pagaliai baigėsi, ir žaidimo „katė – pelė“ herojus Viktoras Uspaskichas už sukčiavimą ir apgaulingą buhalterinę apskaitą atsidurs belangėje teismo jam paskirtiems ketveriems metams. Tokia naiviviltis atsirado po to, kai Europos Parlamentas panaikino europarlamentaro Viktoro Uspaskicho teisinę neliečiamybę, kuriai šis ponas panaudojo kaip priedangą nuo kaulėtos Lietuvos Respublikos teisingumo rankos. Panaikinus teisinę neliečiamybę, Lietuvos apeliaciniame teisme, kuriam V. Uspaskichas apskundė žemesnės instancijos teismo nuosprendį, atseikėjusi jam ketverius metus, iš sāstingio turėtų pajudėti „juodosios buhalterijos byla“. Visgi neatrodo, kad Apeliacinis teismas rastų priežasčių pakeisti tą nuosprendį. Sakyti, kad V. Uspaskichas

2015 m. balandžio 3 d.

Festivalis „Dainos iš tremties“

Alytaus rajono Makniūnų mokyklos-daugiafunkcinio centro mokinės

Varėnos politinių kalinių ir tremtinių ansamblis „Viltis“

Tremties tema ir prisiminimai grįžta kasmet, kai ima aušti pavasaris... 1949-ųjų kovo 25-ąją Sovietų sajungos saugumo tarnybos per operaciją, kodiniu pavadinimu „Priboj“ („Bangų mūša“), kurios metu iš trijų Baltijos šalių į Sibirą – Amūro, Irkutsko, Krasnojarsko, Novosibirsко, Omsko ir Tomsko sritį – ištremta apie 94 tūkstančiai žmonių. Tą kovą per tris dienas iš Lietuvos buvo ištremta apie 32 tūkstančiai žmonių. Tai buvo vienas didžiausių, bet ne paskutinis trémimas. Iš viso 1941–1953 metais iš Lietuvos į tremtį išvežta apie 130 tūkstančiai žmonių, tarp jų apie 32 tūkstančiai vaikų. Kentėdami pragariškai kelionę gyvuliniais vagonais, atskirti nuo gimtosios žemės stengési nepalūžti, išgyventi ir niekada neprarado vilties sugržti į savo namus. Jų tikėjimą palaikė daina...

Šiuo priminimu kovo 25 dieną Varėnos kultūros centre festivali „Dainos iš tremties“ pradėjo tautiniu dzūkų krašto kostiumu pasidabine festivalio organizatorės – Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos moksleivai. Ši festivali, skirta tragiskam Baltijos valstybių piliecių lemties atminimui, inicijavo Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vadovas Emanuelis Zingeris bei sekretoriato vadovas Ronaldas Račinskas, Varėnos rajono savivaldybės meras Vidas Mikalauskas. Svečiai kalbėjo, kad laisvė – ne duotybė, ją nuolat reikia puoselėti ir ginti. Privalome prisiimti atsakomybę už savo ateitį, jaunimui priminti praeitį ir nepamiršti padėkoti žmonėms, išsaugoju siems tautos tradicijas, kalbą, kovoju siems su neteisybė ir atvedusiems į valstybės atgimimą. Šis festivalis ir yra viena iš jaunimo pilietiškumo ugdomo ir priminimo priemonių.

Kunigo Česlovo Kavaliausko „Norilsko Vyčių“ himnu festivali pradėjo Varėnos politinių kalinių ir tremtinių ansamblis „Viltis“, kurį pristatė Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos

direktorė Milda Padegimaitė. Dainų pynę tėsė 5–12 klasių moksleiviai, su mokytuojais ir mokyklų vadovais atvykę iš 14 Lietuvos mokyklų. Scenoje skambėjo jaunujių dainuoja mos autentiškos dainos, tremtinių, politinių kalinių dainuotos toli nuo Tėvynės. Taip pat ir šiuolaikiškai aranžuotos. Tarp skambinių dainų festivalyje prasmingai įsikomponavo ir LPKTS tarybos pirmininko Petro Musteikio, LPKTS pirmininko pavaduotojo Edvardo Strončiko tremties prisiminimai ir palinkėjimai jaunimui. Buvęs Norilsko lagerių sukiliimo dalyvis, LPKTS Varėnos filialo pirmininkas Vytautas Kazulionis ragino: „Niekada netikėkite, jei kažkas pasakys, kad dabartinis jaunimas neis ginti Tėvynės“. Nes šventėje matė dainuojančių jaunimą – tvirtą, drąsus, įspireigojusį...

Festivalyje „Dainos iš tremties“ Kauno Veršvų vidurinės mokyklos mokiniai dueetas dainavopopulariajų „Jeine auksinės vasaros“; Alytaus Ramanausko-Vanago gimnazijos moksleiviai – „Pokario orkestrai“ iš Alberto Antanavičiaus-Šekspyro eilėraščių rinkinio; Varėnos „Ažuolo“ gimnazijos moksleivių ansamblis – „Dainų“ ir „Stelmužė“ iš grupės „Skylė“ albumo „Broliai“, skirto 1944–1953 metų Lietuvos Laisvės kovotojams atminti; Alytaus rajono Makniūnų mokyklos-daugiafunkcinio centro mokiniai – „Tu es Tėvynė man“, tapusių giesme šeimai, 1948 metais ištremtai į Krasnojarsko kraštą; Druskininkų „Atgimimo“ mokyklos mokiniai atliko dainą „Pinavija“, sukurta Roko Radzevičiaus ir skirtą iškentėjusiems tremtį. Kauno Lietuvos sveikatos mokslų universiteto vidurinės mokyklos kolektyvas „Sesės ir draugė Ieva“ – laisvės sieki simbolizuojančią dainą „Atriškit man akis“. Varėnos Jadvygos Čiurlionytės muzikos mokyklos mokinė Goda Tarailytė dzūkiška tame dainavo „Jau šalta žiema praėjo“ apie Marcinkonių kaimo partizaną Eglį; Varėnos rajono Žilinų pagrindinės mokyklos merginų ansamblis – „Jauna sesė“, sukurta karininko, Šarūno būrio partizano Dai-

Sveikiname

Nuoširdžiai sveikiname LPKTS Varėnos filialo narius, sulaukusius garbingo jubiliejaus:

Valeriją DRINGELIENĘ – 80-ojo, Aliną LUNĖNIENĘ – 70-ojo.

LPKTS Varėnos filialas

Linkime ilgų, laimingų, prasmingų metų, sveikatos, Dievo palaimos.

Gražaus 75-ojo jubiliejaus proga sveikiname buvusią tremtinę **Filomeną NEVERAUSKAITĘ**.

LPKTS Palangos filialas

Gražaus 60-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS Šiaulių filialo tarybos narę **Stanislavą STAS-KUVIENĘ ir Liudviką ASTRAUSKIENĘ**. Linkime pavaresiškos nuotaikos, sėkmės darbuose, sveikatos, Aukščiausiojo palaimos.

LPKTS Šiaulių filialas

Padėka

Dėkojame nuo karo nukentėjusiems Ukrainos žmonėms paaukojusiesiems – Mindaugui Babonui – 100 eurų, Juzei Žemaitienei – 100 eurų, Stasei Tamašauskienei – 12 eurų.

LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas, TS-LKD PKTF pirmininkė Vincē Vaidevutė Margevičienė

niaus, kurią jas išmokė partizanų būrio vado Šarūno sesuo Marija Šimkonytė-Valentukevičienė. Varėnos rajono Valkininkų gimnazijos moksleiviai padainavo trylikametės tremtinės Marijos Inkrataitės-Bržulionienės „Baladę apie Tėvynėn grįžtančio kūdikio vėlę“; Vilniaus Viršuliškių mokyklos mokiniai „Išėjai tu už téviškės žemę“, kurią išmokė buvę tremtiniai Juozas Tolvališis iš Trakų ir Vladislavas Malijonis iš Lazdijų; Utenos Aukštakalnio progimnazijos merginų vokalinė grupė „Dainuok“ atliko dainą „Miegos Tėvynės sodai“; Vilniaus „Ryto“ progimnazijos „Dainos teatro ir gitaros studija“ padainavo dainą be pavadinimo; Vilniaus Simono Daukanto gimnazijos moksleivė Augustė Banelytė papasakojo apie senelį tremtinį Alfonsą Staponuką ir su klasiokėmis padainavo „Tau motinėle miela“ ir „Atleisk“; Kauno rajono Garliavos Jonučių gimnazijos vokalinis instrumentinis ansamblis dainavo „Vienažindžio Lietuva“, poeto skirtą po 1983 metų sukilimo į Samaros guberni-

ją su tévais ištremtai jaunystės draugei Rožei Stauskaitei. Šią dainą, tarsi visos Lietuvos skausmą, palydėtą kryžiais į tolimaliausius Rusijos užkampius, gestų kalba imitavo 3 klasėsgimnazistas Mantas Radavičius.

Festivalio „Dainos iš tremties“ baigiamajį padėkos žodį šventės organizatoriams ir dalyviams tarė Tarptautinės komisijos nacių ir sovietų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriato vadovo pavaduotoja, Švietimo programų koordinatorė Ingrida Vilkienė. Festivalio dalyviai ir organizatorė – Varėnos „Ažuolo“ gimnazija – apdovanoti Tarptautinės komisijos ir LPKTS padėkomis ir knygomis bei Varėnos savivaldybės mero atminimodovanomis. Baigiamajį akordą – dainą apie seną dvarą kartu su politinių kalinių ir tremtinių ansamblio „Viltis“ dainininkėmis traukė visi dalyvavusieji, rodos, visa Lietuva...

Belieka palinkėti, kad „Dainos iš tremties“ kitąmet vėl skambėtų dar garsiau.

Dalia LUKŠAITĖ-MACIUKEVIČIENĖ
Mariaus Stundžios nuotr.

Minint Laisvės kovotojo Antano Kraujelio-Siaubūno žūties penkiasdešimtmetį

Pilėnų kunigaikštio Margi-
rio lemtis karžygį Antaną
Kraujelį-Siaubūną ištiko 1965
metų kovo 17 dieną Papiškėse.

Laiminga vaikystė

Ūkininkų Antano ir Onos Kraujelių šeimoje Kaniūkų kaime 1928 metų spalio 28 die-
nā gimė sūnus Antanukas. Lie-
tuvos valstybė tais metais šven-
tė jubiliejinių Lietuvos Respub-
likos dešimtmetį. Minint Va-
sario šešioliktajį, Prezidentas Antanas Smetona priminė:

„Surusėjė kairieji dirbo prieš

mūsų valdžią visoje Lietuvoje,

kur tik jiems pavyko prasi-

skverbtī. Petrapilyje lietuvių

Seime jie balsavo prieš nepri-

klausomą Lietuvą. Tautiška

Lietuva jiems nerūpėjo.“

Kraujelių ūkis, visi Kaniū-
kų kaimo, kaip ir visos Lietu-
vos 400 tūkstančių ūkių, taiky-
dami europinį ūkininkavimo
modelį, tuo metu žengė klestē-
jimo link. Tuose daugiašakio
verslo ūkuose dirbo apie du
milijonai Lietuvos žmonių.

Tuometinė Anglijos karalienė teigė: „Lietuviškas viestas ir be-
konienė yra aukščiausios koky-
bės, o ir kaina mums priimtina.“

Pagal Skudutiškio parapijie-
cių ūkininkų papročius, Anta-
nukas buvo pakrikštystas pirmąjį
gyvenimo savaitę jo senelio pas-
tatytoje Skudutiškio bažnyčioje.
Septynerių metų pradėjo lankytī
vietinę pradžios mokyklą. De-
vynerių – pasiruošė ir priėmė
Pirmają Komuniją parapijinėje
bažnyčioje. Keturiolikos – Alan-
tos bažnyčioje vyskupas suteikė
sutvirtinimo sakramentą.

Antanukas, tuomet jau An-
tanas, tapo pilnateisiu parapi-
jos nariu – Dešimties Dievo
įsakymų išpažinėju, kaip ir vi-
si ūkininkai, kuriems Dekalo-
gas – ne tik religija, bet ir ide-
ologija, tampanti gyvenimo
kelrodžiu. Šio kelio vadovu
buvo parapijos klebonas, pri-
žiūrintis katalikiškosios ben-
duomenės moralę ir socialinę
psychologiją. Tokia dorovinė
moralinė aplinka klestėjo viso-
je ūkininkų Lietuvoje, šalia bu-
vo gausios liuteroniškos, pra-
voslaviškos ir judaistinės ben-
duomenės, paklūstančios
bendravalstybiniam moralės
principui.

Grobikų grumtynės

Atėjo lemtingieji 1939 me-
tai: Klaipėdos aneksija, Molotovo-Ribentropo paktas. Vo-
kietija ir bolševikinė Rusija užpuolė Lenkiją, klasingai
grąžino Lietuvai Vilniaus kraštą, už tai 1940 metais pa-
grobdamas visą Lietuvą. Netru-
kus išryškėjo bolševiki-

nai-čekistiniai sadistų veidai:
A.Sniečkus, J. Paleckis, P.Ras-
lanas, N. Dušanskis, pastarieji
tik ką grįžę iš enkavedistinių sa-
distų kursų, nukreiptų į civilių
piliečių kankinimą ir žudymą.
Masiniais Lietuvos visų sluoksn-
ių žmonių suėmimai, kankini-
mai bei žudynės labai skaud-
žiai paveikė paauglio sielą,
krikščioniškasis idealistinis
aukliedžiamas realiai susidurė su
sadistine tikrove. 1941 metų
birželio skaudusis trėmimas ir
dar skaudesnės teroristinės
beginklių gyventojų žudynės Rainių miškelyje, Panevėžio
ligonėje, Pravieniškėje ir vie-
sulu išsiveržusi Vokietijos naci-
tinė žudymo mašina. Nedelsda-
mi naciai išžudė Skudutiškio,
Alantos ir kitų miestelių žydus.

Propagandinė Gėbelso
mašina pakėlė ir išryškino P.
Raslaną, N. Dušanskio dalyvav-
imą Rainių miškelio tragedijo-
se žudynėse. P. Raslanas dėl
to įvykio privalejo pasiaiškinti
A.Sniečkui. Šis reziumavo:

„Viską gerai atlikai, tik blogai
paslēpe“ nukankintuosius
(dokumentas išlikę archyve).
A. Sniečkus buvo pamaskvėje
arba Maskvoje kartu su P. Ras-
lanu. Tuo tarpu N. Dušanskis
darbavosi GULAGo lageriuo-
se operatyvininku. Jo veikla
buvo ryški – kalinių mirtingumas
tuose lageriuose buvo ke-
liskart didesnis nei tokiuose
pat gretimuose, kur operatyvi-
ninkais darbavosi rusai.

Dviejų grobikų grumtynių
frontas nudundėjo į Rytus.
Antanukas darbavosi tévo
ūkyje ir vieną po kitos įveikė
porą progimnazijos klasių.

Grobikų grumtynės Ry-
tuose neužtruko. Po Stalingra-
do sekė Kursko tankų lavinų
grumtynės ir 1944 metų liepą
Rytų Lietuvą reokupavo so-
vietų Raudonoji armija. Jų
tikslai buvo tie patys: sunaikinti
pagrindinį Lietuvos valstybės
socialinį sluoksnį – ūkininkus.
Kaip ir tada, okupantai sa-
vo grobuoniškų tikslų neslėpė,
todėl ūkininkai savo lemti su-
prato ir didžioji dauguma pasi-
ryžo priešintis ne tik ginklu, bet
ir visomis kitomis priemonėmis.

Pasipriešinimo kelias

Visa Antano Kraujelio še-
ima stojo į pasipriešinimo kelią
prieš bolševikinius okupantus.
Irengė dvi slėptuvės kaimynams
Laisvės kovotojams, ginklu besipriešinantiems oku-
pantui. Požeminiam daržovių sandėlyje slėpėsi: Vytauto apygardos vadas Jonas Kimštas-Žalgiris, Henrikas Ruškulis-Liūtas, J. Vyžintas-Svirlys, Bronius Musteikis-Karve-

lis ir Juozas Šutinys-Paleckis.
Klojimo slėptuvėje slėpėsi
B.Steiblys-Marsas. Pagrindinis
šių kovotojų žvalgas ir ryšininkas buvo Antanas jaunesnysis,
vykdantis jų svarbiausius pave-
dimus. Svarbių užduočių vykdymo
operacijoms, slaptų dokumentų būtinajai ginčiai Antanui buvo patikimas ginklas.

Ūkininkų Kraujelių šeimos
pasipriešinimas okupantu buvo
panašus į daugumos besiprieši-
nančių Lietuvos ūkininkų. Visi
šeimos nariai slėpė ginkluotus
Laisvės kovotojus, maitino, éjo
sargybą, teiké ryšio ir žvalgybos
žinių bei kitą reikiamą pagalbą.

A. Kraujelis okupanto sistemoje turėjo ir oficialias pareigas – bibliotekos, kuri buvo įkurta jų namuose, vedėjas. Šios pareigos jam suteikė daug priva-
lumų iš įvairių lankytojų, tarp jų ir iš okupacinių struktūrų tar-
nautojų bei tribų renkant informaciją Laisvės kovotojams.

Sugrižę okupantai grąžino
per pirmą okupaciją pasižymė-
jusius budelius P. Raslaną ir Dušanskį. Jie tapo MGB 2N
valdybos vadovais, kurių pa-
grindinė užduotis – nesiskaitant
su priemonėmis, panau-
dojant imperijos resursus su-
naikinti besipriešinančią oku-
pantui Lietuvos rezistenciją.

Nuo tada prasidėjo neakivaizdi kova: Antanas Kraujelis-Siaubūnas prieš represinę struktūrą, kurios smaigalyje – Dušanskis. 1948 metų rudenį Antanas paliko namus ir įstojo į Vytauto apygardos Liuto rinktinės Liepos kovotojų būri. Po 1949 metų vasarą įkurtos Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (toliau LLKS), Gynybių pajégų vadas pakeitė apygardų kovinių vienetų struktūrą – Antanas tapo Žeručio rajono Liuto būrio kovotoju, rajono štabo nariu, vėliau – Žvalgybos skyriaus viršininku, 1951 metais – Žeručio rajono štabo viršininku. Vyko Laisvės kovotojų nuožmisi kova su šimteropai gausiesniu ir klastingu priešu. Nuolatinės pasalos, klastingos provokacijos – užverbuotas buvęs draugas Edmundas Satkūnas keliais šūviais sužeidė Antaną, bet pastarasis dėl stiprios valios ir geros orientacijos suspėjo nu-
kauti čekistų pasalūną. Buvusių ūkininkų padedamas ilgai, sunkiai gydési. Pasveikęs tėsė kovą. Stengési padéti kaimynams, „ikolchozintiem“ ir pa-
smerktiem badui. „Revizuodavo“ kolchozų ar parduoti vių sandėlių maisto produktų resursus ir išdalydavo stokojančioms šeimoms. Palikdavo revizavimo raštus LLKS orga-

Antanas Kraujelis-Siaubūnas (dešinėje) ir Mykolas Urbonas-Liepa. Apie 1951 m.

nizacijos vardu. Kur sunkiau buvo patekti, persirengdavo sovietų armijos artileristo karininko uniforma ir ten tvarkydavo būtinus reikalus. Sužinojė valdininkai ar net čekistai mėlynuodavo iš pykčio. Dėl to Antanas buvusiu ūkininkų bendruomenėje buvo gerbiaamas. Jie jį saugojo kaip geradarį, ateinantį į pagalbą, kai būtiniausiai to reikėjo.

Akis į akį su mirtinu priešu

Po „ikolchozinimo“, kai buvo sunaikinti ūkiai ir ūkininkai, Laisvės kovotojams kai-
muose neliko atramos, silpo bendras pasipriešinimas. 1951 metų lapkritį galutinai sunaikinta Vytauto apygarda. Su Antanu Kraujeliu-Siaubūnu liko dar vienas kitas Laisvės kovotojas. 1954 metais Kraujelis liko vienas realiai veikiantis kovotojas. Guoga, likęs gyvas, aktyvių veiksmų nerodė. 1952 metų rugpjūti galutinai buvo sunaikinta partizanų Rytų Lietuvos karaliaus Mindaugo sritis. Jos priešpaskutinis vadas Bronius Kalytis-Ramojus tapo smogiku ir buvo panaudotas A. Kraujelio sunaikinimui, tačiau pastarasis jis, vos išvengus Siaubūno kulkų, pergeudravo.

Nuo 1954 metų pradžios Vytauto apygardoje liko veikiantis Laisvės kovotojas tik A. Kraujelis-Siaubūnas. Buvo įgyta penkerių metų Laisvės kovos patirtis, žinojo visos apygardos arealą, gerai sutaré su žmonėmis. Tačiau reikėjo stoti akis į akį su Dušanskiu, jo juoda-
šimiška šnipų gauja, dar išli-
kusios stribais, dabar jau milicininkais. Sekė pačios klas-
tingiausios provokacijos, sie-
kiančios sukirsinti su gyventojais per vietinę spaudą, per kagiebistinę agentūrą ir per „kol-
chozinę“ nomenklatūrą. Buvo paskelbta piniginė premija už Siaubūno įdavimą kagiebis-

tams, tačiau žmonės jį saugojo ir slėpė. Siaubūnas Papiškių kaime pas svainį Antaną Pinkevičių po kaimiška krosnimi buvo įsirengęs slėptuvę su ge-
rai užmaskuotu jėjimu.

1955 metais kunigas Antaną Kraujelį sutuokė su Janina Snukiškyte, po metų gimė sūnelis, kurį pakrikštijo Antanuku. Tačiau sūnus negalėjo gauti tévo pavardės, nes tévas buvo pavojingas rezistentas. Kaimynė Petronienė „pasigyrė“, kad pagimdė dar vieną sūnelį, – taip jis tapo Antanu Petroniu. Šeimą reikėjo maitinti, tad Siaubūnas émėsi megzti tinklus, kuriuos realizuodavo žmona Janina, dirbo ir kitus darbus, kuriuos išmoko dirbdamas tévo ūkyje. Jis drausmino okupanto valdininkus, propaga-
gandininkus, net slaptųjų tar-
nybų agentus, išpédavo raštu ar žodžiu, kai sutikdavo pačiose netikėčiausiose vietose. KGB suprato Siaubūno daroma žalą bolševikiniams reika-
liui, stengėsi jį kompromituoti vietinių gyventojų akys, pri-
mesti smogikų terorą.

Dušanskis, sunaikinęs Laisvės kovotojų būrį, aiškiai suprato, – jei bus Gečiai, vėl bus kovotojai. Sunaikinus Gečius, tą terorą primetus Siaubūnui, čekistai turės dvigubos naudos: bus moraliai sužlugdytas nepagaunamas priešas ir sunaikinti kovotojai bei jų ré-
mėjai. Šią klastą, jei prieireks, bus galima eksplloatuoti ir po daugelio metų. Po 17 metų trukusios pogrindžio kovos, klas-
tingiausias KGB sadistas Du-
šanskis įsakymo tvarka suva-
rės trijų rajonų jaunuosius če-
kistus, svarbiausia perspektyvą Anykščių rajono KGB ope-
ratyvinį įgaliotinį ltn. Marijona Misiukonį, numatę „jaunu-
jų čekistų užgrūdinimo cere-
moniją“ paženklinti pasižymė-
jusio priešo krauju – taip, kaip Rainių miškelyje, kaip Gynybių pajégų vado Adolfo Ramanauskio 1956 metų spalio 12–13 Vilniaus KGB kalėjime (medikų pažyma). Operacijos metu čekistus dengė MVD kariuomenės dalinys su snaiperiais gretimose sodybose. Nau-
dodami įprastus čekistų metodus, milicininkas įgrūdo šeimi-
ninką į slėptuvę pas Siaubūną. Pastarasis atsakė automato se-
rija. Kai evakavo sužeistuo-
sius, į patalpą iš slėptuvės įrie-
dėjo granata. Čekistai, lyg bai-
lūs katinai, iššokinėjo per lan-
gus. Siaubūnas išlipo į patalpą,
sudegino slaptus dokumentus,
dar kartą apšaudė čekistus,
paskutinį šovinį paskyrė sau...
Petras GIRDZIJAUSKAS

2015 m. balandžio 3 d.

Pro memoria

Gimė Alytaus aps. Alo-
vės valsč. Padėlinio vienkie-
myje (dabar Einorų kaimas)
ūkininkų Broniaus ir Stefani-
jos Čepulių šeimoje. Mokėsi
Vabalių pradinėje mokyklo-

je. Karinio parengimo mokė
Nemunaičio šaulių būrio vadą
Jonas Prieskienis. Tėvui mirus
dirbo šeimos ūkyje.

Prasidėjus antrajai sovietų
okupacijai tapo partizanų ryši-
ninku-réméju. Priklaušė Vac-
lovo Remeikos-Jackaus rezer-
viniam partizanų būriui. Jis
parveždavo vaistų iš Alytaus
ligoninės sužeistiems parti-
zanams, rinko žinias apie
stribų ir enkavedistų garni-
zono pajėgas, jų judėjimą, ap-
siginklavimą.

1950–1953 m. tarnavo so-
vietų armijoje. Grįžęs iš ka-
riuomenės apsigyveno Alytu-
je ir įsidarbinė Alytaus MTS
kalvio padėjėju. Kauno žemės

ūkio mechanizacijos mokyklo-
je baigė vairuotojo, traktori-
niko, kombainininko kursus.
Dirbo įvairius darbus.

Susituokė su Genovaite
Galkevičiute, gimė sūnus Gint-
tautas ir duktė Dalė.

1997 m. įstojo į Lietuvos
šaulių sąjungą, priklaušė Aly-
taus 1-ai šaulių kuopai.

Broniui Čepuliu i suteiktas
Laisvės kovų dalyvio statu-
sas. Už sąžiningą pareigų at-
likimą ir aktyvią visuomeninę
veiklą apdovanotas padėko-
mis, jam suteiktas Garbės
šaulio vardas.

Palaidotas Alytaus miesto
Daugų gatvės kapinėse.

Gintaras LUČINSKAS

Skelbimai

Sveiki mieli bendraminčiai ir knygų „Sibiro Alma Mater“ bendraautoriai,

Informuoju, kad šeštajam
„Sibiro Alma Mater“ tomui
77 bendraautoriai pateikė 112
straipsnių. Straipsniai gausiai
iliustruoti nuotraukomis. Vi-
sa medžiaga pateikta Šiaulių
universiteto leidyklai. Knygos
apimtis numatoma apie 600
puslapių. Planuojamas tiražas
200 egzempliorių, redagavimo,
maketavimo darbus lei-
dykla pradės artimiausiu me-
nu. Planuojama knygą pa-
rengti ir išleisti per 3–4 mė-
nesius. Vienos knygos kaina
20 eurų (69 litai).

Norint leidyklai užtikrinti
viso tiražo išplatinimą, būtina
iš anksto pervesti pinigus už
norimas(ą) išsigyti knygas(ą).
Tam Lietuvos politinių kalinių
ir tremtinių bendrija
(LPKTB) įkūrė specialiajają
sąskaitą AB SEB banke Nr.
LT46 7044 0600 0801 1276.
Banko kodas 70440. Kviečiu
knygos bendraautorius, ré-
mėjus ir visus pageidaujan-
čius išsigyti šeštajį „Sibiro Alma
Mater“ tomą pasinaudoti
galimybe ir užsisakyti knyg-
gas(ą), iki balandžio 15 die-

nos, pervedant pinigus į šią
sąskaitą.

Pervedant išsąskaitą pinigus
būtina nurodyti knygos pa-
vadinimą, knygų skaičių, sa-
vo vardą, pavardę, adresą ir
telefono numerį bei elektro-
nių paštą.

Romualdas Baltutis, S. Šal-
kauskio g. 5-54, Šiauliai, Lie-
tuvė. Tel. (8 41) 390 115,
8 698 55 745; el. paštas
cingusr@gmail.com.

**Romualdas BALTUTIS,
knygos „Sibiro Alma
Mater“ sudarytojas**

**Balandžio 7 d. (antradie-
ni) 14 val.** LPKTS salėje
(Laisvės al. 39, Kaunas) Lie-
tuvos moterų lygos Kauno
skyrius ir LPKTS Kauno fi-
liales bei kviečia į Pavasario
šventę. Koncertuos ansamb-
lis „Versmė“, vadovaujamas
A. Bareišienės ir mokytojų
ansamblis „Svaja“, vadovaujamas
J. Dailydienės.

**Balandžio 12 d. (sekmadie-
ni) 12 val.** Kuršėnų jaunimo
mokymo centro salėje (J. Ba-
sanavičiaus g. 7) įvyks
LPKTS Kuršėnų ataskaitinis
susirinkimas – konferencija.
10.30 val. Šv. Jono Krikštyto-
jo bažnyčioje bus aukojamos
padėkos šv. Mišios.

Turėkite nario pažymėji-
mą. Galėsite sumokėti nario
mokestį ir užsisakyti „Trem-
tinį“.

Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Balandžio 10 d. (penktadienį) 15 val. LPKTS salėje
(Laisvės al.39, Kaune) įvyks prelato Vytauto Stepono Vai-
ciūno naujausių poezijos rinktinė „Tau atviras dangus“ ir
„Pažvelk Dievybei į akis“ sutiktuvės. Renginio globėja – LR
Seimo narė Vincē Vaidevutė Margevičienė. Maloniai kvie-
ciame dalyvauti.

Balandžio 11 d. (šeštadienį) 11 val. Kauno įgulos karininkų ramovėje (Mickevičiaus g. 19, 3-iame aukšte) įvyks LLKS
atkurtos Tauro apygardos narių visuotinis susirinkimas.

Prašome dalyvauti visus Tauro apygardos karius savanorius
ir Laisvės kovų dalyvius.

Negalintieji dalyvauti praneškite tel. (8 37) 778 904.

Balandžio 11 d. (šeštadienį) 12 val. Vilkaviškio parapijos
salėje įvyks rašytojo, poeto Albino Slavicko kūrybos popietė „Ei-
nu per žemę“. Bus pristatyta autoriaus knyga „Kad ašara neverktu“. Dalyvaus ansambliai „Atmintis“, „Paguoda“ ir „Rudenėlis“.

Balandžio 12 d. (sekmadieni) 15 val. Klaipėdos universi-
teto Jūrų technikos fakulteto aktų salėje (Bijūnų g. 17) įvyks
Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinių sajungos ataskaitinis rin-
kiminis susirinkimas – konferencija. Turėkite nario pažymėji-
mą. Galėsite sumokėti nario mokestį ir užsisakyti „Tremtinį“.
Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Bronius Čepulis

1928–2015

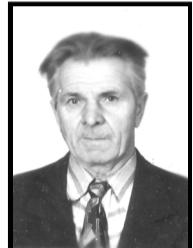
ILSEKITES RAMYBEJE

Marijona Dailydytė-Bičiūnienė
1925–2015

Gimė Utenos r. Lamėsto k. 1949 m. su se-
serimi Birute ištremta į Irkutsko sr. Galumetsko
r. 1957 m. reabilituota grįžo į Lietuvą. Užaugino
tris dukteris ir sūnų. Nuo 1991 m. aktyviai daly-
vavo LPKTS Kauno filialo veikloje.

Palaidota Kauno Karmėlavos kapinėse.
Nuosirdžiai užjaučiame dukteris, sūnų ir
jų šeimas, giminės ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Česlovas Stašauskas
1928–2015

Gimė Radviliškyje. Baigė pradinę mokyklą.
1946 m. buvo suimtas ir nuteistas kalėjo Karagan-
dos lageriuose. Po 10 m. grįžęs į Radviliškį įsidar-
bino statybose. Vedė, užaugino dvi dukteris ir sū-
nū.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.
Nuoširdžiai užjaučiame šeimos narius ir gimi-
nės.

LPKTS Radviliškio filialas

Paulyna Jurpalytė-Motiečienė
1935–2015

Gimė Prastavonių k. Šeduvos valsč.
1945 m. su mama, seserimi ir broliu ištremtas į
Komiją – Trojsko Pečioros r. 1948 m. mirus mo-
tinai vaikus globojo giminės. Tremtyje baigė me-
dicinos mokyklą. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno
Prastavonyse, dirbo Šeduvos ligoninėje. Ištakėjo,
užaugino dvi dukteris. Buvo aktyvi LPKTS narė.

Palaidota Radviliškio kapinėse.
Nuosirdžiai užjaučiame dukteris ir giminės.

LPKTS Radviliškio filialas

Algimantas Kireilis
1927–2015

Gimė Biržuose, tarnautojų šeimoje.
1941 m. kartu su tėvais ir dyviem broliais ištremtas į
Turchanską r. Tėvas atskirtas nuo šeimos ir įka-
lintas mirė Krasnojarske lageryje. 1955 m. Algim-
antas persikėlė gyventi į Novosiolovo r. Vedė
tremtinę. 1958 m. su šeima grįžo į Lietuvą. Apsi-
gyveno Utenoje. Baigė Utenos politechnikumą.
Dirbo Utenos statybinėse organizacijose inžinie-
riumi. 1990–1995 m. – Utenos savivaldybės tary-
bos narys. Užaugino tris sūnus.

Palaidotas senosiose Utenos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnus, jų šeimas ir artimuosius.

LPKTS Utenos filialas

Balandžio 11 d. (šeštadienį) 11 val. Kauno technikos kole-
gijos (Tvirtovės al. 35) salėje įvyks „Kauno zanavykų bendri-
jos“ susitikimas.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumerata priimama bet kuriame „Lietuvos pašto“,
„Pay Post“ skyriuje, per „Lietuvos pašto“ laiškininką, pa-
skambinus informacijos tel. 8 700 55 400, internetu
www.prenumeruok.lt.

Laikraštis išeina 4 kartus per mėnesį. Prenumeratos indeksas 0117. Kaina:
1 mėn. – 2,36 Eur (8,16 Lt),
3 mėn. – 7,09 Eur (24,48 Lt).

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

Redaktorė Jolita Navickienė. Redakcija: Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė. Maketavo Ignas Navickas

Įmonės kodas 3000 32645

Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Spausdino spaustuvė
UAB „Morkūnas ir Ko“,
Draugystės g. 17, Kaunas

2 spaudos lankai
Tiražas 2230 egz.

Kaina
0,58 euro (2 litai)

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų,
tremties ir tautos netekcių
atspindžiai“ remia

S P A U D O S ,
R A D I O I R
T E L E V I Z I O J O S
R È M I M O
F O N D A S

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309, Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214.
www.lpkts.lt, el. paštas: tremtinys.redakcija@gmail.com, tremtinys@zebra.lt

Moksleivių viešnagė

Vilniaus Jeruzalės vidurinės mokyklos penktokai

Kovo 26 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungoje lankėsi Vilniaus Jeruzalės vidurinės mokyklos penktokai, lydimi mokytoju. Juos pasitiko LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė ir Kauno filialo valdybos narė Jūratė Antulevičienė.

Apie vaikystę, praleistą tremtyje, pasakojo architektas, „Tautos kančios“ memorialo autorius, LPKTS Kauno filialo narys Vaclovas Sakauskas: „Teko patirti ir bado, ir skurdo, ir prieglaudoje pagyventi. Prikimšę žieminę kepurę pasigamindavome kamuoli, iš lentelių pasidarydavome slijes – reikėjo taikytis prie gyvenimo“. Mokiniai susidomėję klausėsi buvusio tremtinio pasakojimo, klausinėjo, kas būdavo, jei nesuspėdavai per pus-

valandį susidėti daiktų kelionei į tremtį, ar nebuvo galima iš tremties pabėgti.

Apie tremtinio gyvenimą kalbėjo ir Jonas Koklevičius, 30 metų praleidęs be Tėvynės. Vaikus ypač sudomino jo pasakojimas apie susidūrimą su meška.

Vaikai tremtiniai – tai pati skaudžiausia tema. Kuo vaikas galėjo būti prasikaltęs naujajai valdžiai? Alvyda Čaplikienė, vieno iš penktokų promociutė, daug metų besidarbuojanti LPKTS knygynėlyje, rodė įvairose knygose publikuojamas vaikų tremtinijų nuotraukas, pasakojo savo, dviese su broliuku ištremtos į Krasnojarską, išgyvenimus.

Vaikus atlydėjusios mokytojos džiaugėsi galimybe mokiniius supažindinti su gyvaja Lietuvos istorija.

„Tremtinio“ inf.

LPKTS valdybos veiklos ataskaita

(atkelta iš 4 psl.)

Naujosios funkcijos LGGRTC bus patiketos nuo 2016-ųjų.

Ryšiu su kitomis organizacijomis komitetas palaiko ryšį su Lietuvos patriotinėmis organizacijomis ir Tarptautine buvusių politinių kalinių ir komunizmo aukų asociacija (Inter Asso), dalyvauja šios asociacijos renginiuose. Inter Asso kongrese Rumunijoje dalyvavomūsų sajungos atstovai Petras Musteikis ir Juozas Savickas.

Leidyba, muziejai. Šiuo laikotarpiu išleistos knygos: Povilo Jakučionio „Valstybės kūryba – nesibaigiantis darbas“ ir „Priešinantis sovietizmo restauracijai“, Stanislovo Abromavičiaus „Tremties vairai“ ir J. Lukšės „Atmintis atgjusi paminkluose“.

Kalbant apie aukas noriu nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie aukojote Ukrainos žmonėms – vasaros pabaigoje buvo surinkta daugiau nei septyni tūkstančiai litų, už kuriuos buvo nupirkta reikmenų šalies, kurioje vyksta karas, moksleiviams; iki šios dienos buvo renkama parama, kuri prieš šv. Velykas nudžiugins gyvenančius pabėgelių stovyklose. Surinkta: 10 552 litų (3056 eurų). Ačiū jums už jūsų gerumą.

Būstinės mažojoje salėje įkurtas LPKTS veiklos muziejus. Dėkojame visiems už eksponatus, jų vis dar laukiame. Sajungoje 53 filialai, juridiiniu asmenų registre užregistruoti 32 filialai. Išanalizavus filialų pateiktus duomenis, kurių, deja, nemaža dalis nėra pateikiama laiku, matosi, kad ak-

Taip pavadinta 1941 metų Sibiro tremtinės, LPKTS Vilkaviškio filialo narės Antaninos Sabonaitytės-Burbienės knyga. Šiuos 2002 metais išleistus prisiminimus dar galiama rasti bibliotekose.

Kuo gi patraukia tiek jauną, tiek pagyvenusį šis leidinys apie tremtį? Kuo jis sudomino JAV, Čikagoje, gyvenantį vertėją ir redaktorių Jeronimą Tamkutonį? (Apie tai rašiau 2011 metų kovo 18 dienos „Tremtinyje“, straipsnyje „Knyga apie tremtį anglų kalba“.)

Kovą Ukrainoje, Lvovo „Spolom“ leidykloje, Antaninos Sabonaitytės knyga buvo išleista ukrainiečių kalba „Poki v sieci šče tlie nadije“. Idomu, kad ukrainietė vertėja Slava Bučkovič perskaitė tremtinės knygą, į anglų kalbą išverstą J. Tamkutonio ir pavadiną „Unte“.

Ši knyga ukrainietę taip „užkabino“, kai ji ryžosi be jokių „koregavimų“ ir „adaptavimų“ išversti labai tiksliai, todėl ir pavadinimas, vardai ir pardės pateiktos kaip Sabonaitytės tekste. Net viršelio apipavidalinimas beveik sutampa su originalu. Vertėja S. Bučkovič rašo, kad A. Sabonaitytės knyga ją patraukė pirmiausia dėl to, kad labai talentingai pateikta dramatiška žmogaus istorija – tai mažos mergaitės, nežmoniškomis sąlygomis išgyvenusios ir nepradarusios vilties, gyvenimo aprašymas. A. Sabonaitytė knygoje aprašo išgyventą laikotarpį, kai būda-

ma vaikų prieglaudoje atsidūrė Ukrainoje.

Šiuo metu vyksta baisus karas Ukrainoje, todėl sunku išsvaizduoti, kaip žmonės sugebėten išleisti knygą. Susidūrusieji su leidyba žino, kiek tai kainuoja. Vadinas, tokios kaip A. Sabonaitytės knygos – reikalingos, nes palaiko dvasią tų, kurie šiandien grumiasi už nepriklausomybę. „Mes nežinome, kiek dar teks kovoti už Ukrainos vienybę, bet jūsų knyga – tai atmintis, kuri sušildo ir susitirpina mūsų iškankintas širdis,“ – padėkos laiške Antaninai rašo ukrainiečiai skaitytojai.

Vertėja S. Bučkovič nusipelno didelės pagarbos, nes priartina mūsų, lietuvių, tremtinį išgyvenimus prie šiandien kovojančių ir kenčiančių Ukrainos žmonių. Juos okupacija palietė panašiai kaip sulaužė ir sunaikino daugelio mūsų tautiečių likimus, tarp jų ir Antaninos gyvenimą.

Epilogė

ukrainietė vertėja rašo, jog negali būti užmirštas golgotos keiliai, kurį nuėjo tremtiniai. Komisijoje už lietuvių suaukotas lėšas pastatytas paminklas tiems, kurie mirė nuo bado, šalčio ir ligų. Bendraudama su Sabonaityte ji gavo šio paminklo nuotrauką ir idėjo į savo knygą.

Tikiu, kad dar ne viena tauata ir ne viena karta skaitys buvusios tremtinės A. Sabonaitytės knygą „Kol dar viltis teberusena“.

Dalija KARKIENĖ,
LPKTS Vilkaviškio filialo
pirmininkė

jams, kurie sutiko pasispausti ir išikūrė dviejuose kabinetuose, vietoj keturių). Taip pat radome naujų nuomininkų LPKTS buveinės pirmojo aukšto patalpoms. Šiuo metu visos patalpos (Laisvės al. 39 ir Putvinskio 37) yra pilnai išnuomotos, visi klientai mokūs ir netgi moka skolas. Bandome parduoti namą Putvinskio gatvėje (ši sprendimą priėmė praejusios kadencijos valdyba). Man tapus valdybos pirmininke, Onai Tamošaitienei – pavaduotoja natūraliai susitaupė du etatai. Šiuo metu sajungoje dirba devyni etatiniai darbuotojai. Pirmininkas Gvidas Rutkauskas ir pavaduotojas Juozas Yla dirbo neatlygintinai. Taip pat, kitaip nei anksčiau, nė vienam iš mūsų nebuvo apmokamos nei kelionių, nei telefonų ar kitos išlaidos. Taigi į renginius visoje Lietuvoje keiliavome savo lėšomis.

Nuolat ieškome rėmėjų. Ačiū visiems, kurie stengiasi ir ypač ačiū tiems, kurie suprantą, jog tai mūsų visų reikalas,

kiekvieno iš jūsų. Ačiū sajungos nariams, „Tremtinio“ skaityojams, filialams, kurie savo santaupas perdavė sajungai.

Dėkojų kartu dirbusiai komandai: visiems valdybos nariams, pirmininkui Gvidui Rutkauskui ir mano pavaduotojams Onai Aldonai Tamošaitienei, Juozui Ylai. Ačiū Jums ir nepamirškime, jog „ginčė gimsta teisybė“, o mūsų visų tikslas yra bendras – tad jo siekime.

Taip pat noriu nuoširdžiai padėkoti mano moraliniams autoritetams, kurių pradėtus darbus tėsiu. Tėsiu jų taupymo ir efektyvių lėšų naudojimo bei idealų puoselejimo politiką. Dėkojų už jų nuolat juntamą palaikymą ir pagalbą. Aš turiu omenyje ir nuoširdžiai dėkoju Antanui Lukšai, Jūratėi Marcinkevičienei ir Povilui Jakučioniui. Ačiū jums visiems!

Rasa DUOBAITĖ-BUMBULIENĖ,
LPKTS valdybos
pirmininkė